Indonesische Documentatie Dienst

VAN

A. N. P.-ANETA

's-GRAVENHAGE

KONINKLIJK INSTITUUT
VOOR TAAL-,
LAND- & VOLKENKUNDE
v. Gelenstraat 14
's-Gravenhage

's-Gravenhage, 9 November 1953

Serie VIII No. 45

INHOUDSOPGAVE:

Algemene vergadering van Christenen te Makassar	Pag.	527
Een kwart eeuw Indonesia Raya	"	528 - 529
Uit de Indonesische pers	"	529
Nieuwe polikliniekeh en ziekenhuizen in W-Java	"	530
De Nederlandse Hoge Commissaris bezoekt Bogor	"	530 - 531
Causerie van vice-president Hattà over het bankwezen	"	532 - 533
P.N.I.-West-Java en de oplossing van de 17 October-affaire	"	533 - 534
Economisch weekoverzicht	"	535
Indonesisch weekoverzicht	"	536 - 538

Algemene vergadering van Christenen te Makassar

MAKASSAR, 26 October (P.I.Aneta) - "Het ontwaken van een volk heeft twee aspecten: een juridische en eenpsychologische. In Indonesie is het federalisme een gevolg van ontevredenheid over de centrale regering. Dit is een psychologisch, geen juridisch aspect van het ontwaken. Onze revolutie is nog niet voldragen. De bewustwording tot een volk te behoren moet nog opgelegd worden, anders zal het privincialisme onder het mom van het federalisme weer de kop opsteken," aldus mr Tambunan, vice-voorzitter van het parlement en voorzitter van de centrale partijleiding van de Parkindo in de vergadering van Christenen op Zondag jl. in het Negara-hotel gehouden.

De openbare vergadering werd door de Parkindo afdeling Makassar georganiseerd en had grote belangstelling in het bijzonder van de Christenen. Van de regering waren aanwezig: regent A.Razak, die namens de gouverneur van Celebes kwam, het lid van de gewestelijke raad Rafluddin die namens de burgemeester aanwezig was, voorzitter van de gewestelijke raad te Makassar Moh.Noor en vele anderen. De vergadering werd geopend en besloten met het Indonesia Raya en een Christelijk gebed.

Mr Tambunan verklaarde vervolgens, dat hij over 10 of 15 jaren, als de bewustwording tot een staat te behoren reeds gerijpt is, geen bezwaar meer zal hebben tegen het federalisme in Indonesie. Doch thans staan er groepen in de daerahs nog op tegen het centraal gezag, de staatsburgers van Chinese afkomst voelen zich nog achteruitgezet in het handelsleven, die van Nederlandse afkomst in het onderwijs, in het leger komen nog barsten en scheuren voor, etc.etc. Schijnbaar komt het federalisme, doch in wezen is het een autonomie in de meest uitgebreide zin dat terug komt. Mr Tambunan sprak de hoop uit, dat de parlementsleden het niet zodanig zouden laten lopen dat zij door het volk geleid worden, in plaats dat zij het volk leiden opdat er geen tweedracht zal ontstaan.

Ook hoopte mr Tambunan, dat geen godsdienstige ideologie de basis van Indonesie wordt. Democratie is gebaseerd op de meerderheid der stemmen, doch de democratie heeft geen verband met de godsdienst. Ofschoon dus 90% van het Indonesische volk Islamiet is, is het niet juist om voor dit land een godsdienstige basis te zoekn.

Verder sprak mr Tambunan nog over het leger en over de opvatting, dat onze revolutie nog niet voldragen is. Hiermee, aldus mr Tambunan, wordt bedoeld, dat de economie het onderwijs, de wetten, enz. nog steeds eenkoloniale tint hebben: overal is nog bureaucratie en er wordt niet efficient gewerkt.

Voorts voerden tijdens de openbare vergadering te Makassar het woord: Rumontoy, voorzitter van de Parkindo te Celebes en Umbas, bestuurslid van de Parkindo.

Umbas zei ondermeer, dat in de laatste tijd stromingen voorkomen, die een staat op godsdienstige basis voor staan. Dit is helemaal in tegenstelling met de houding toen Christelijke jongeren tezamen met Kahar Muzakkar zelf de wapens opnamen om voor de vrijheid van Indonesie te strijden. Toen kwam de gedachte niet op om van Indonesie een staat op godsdienstige basis te maken. Umbas betreurde ten zeerste de gebeurtenissen in het Toradjaland.

-0-0-0-

Een kwart eeuw Indonesia Raya

DJAKARTA, 28 October (P.I.Aneta) - President Soekarno, vice-president Moh.Hatta, ministers en een aantal civiele en militaire autoriteiten hebben Woensdagavond tezamen met tienduizenden leerlingen van verschillende scholen en andere aanwezigen het Indonesische volkslied, "Indonesia Raya" in het Ikadastadion gezongen om de 25ste verjaardag van het volkslied te herdenken. 25 Jaar geleden op 28 October 1928 om 11 uur 's avonds werd het Indonesia Raya voor het eerst tengehore gebracht, tijdens het jongeren-congres op Kramat 106, Djakarta.

Om 17.00 uur sprak de voorzitter van de herdenkingscommissie, Gaos Hardjasumantri zijn openingsrede uit. Vervolgens droeg Bachrum Rangkuti twee verzen van het Indonesie Raya voor, waarop het politiemuziekcorps het volkslied speelde. Daarna volgde nogmaals het Indonesia Raya thans door een angklung-orkest uit Bandung gespeeld. Nadat de minister van onderwijs Muh.Yamin zijn rede had gehouden werd het Indonesische volkslied door een suling-orkest uit de Molukken ten gehore gegeven.

Vervolgens sprak vice-president Moh.Hatta zijn rede uit, waarop 10.000 leerlingen van volksscholen het Indonesia Raya zongen, begeleid door het politiemuziekcorps. Hierna sprak president Soekarno, waarna alle aanwezigen het volkslied zongen.

De plechtigheid werd besloten met een afscheidsrede van de voorzitter van de herdenkingscommissie, Gaos Hardjasumantri.

De rede van Muh.Yamin

In zijn rede wees de minister van onderwijs Muh.Yamin er op, dat het Indonesia Raya, een compositie van Wage Supratman, is ontstaan tijdens een bijeenkomst van jongeren enstudenten, toen de drievoudige eed werd afgelegd om volk en vaderland te verenigen door de Bahasa Indonesia als eenheidstaal te gebruiken. Het lied Indonesia Raya is een aan de taal ontleend middel om uitdrukking te geven aan de strijdgeest om te komen tot een nationale vrijheid. Sedert de dag van de vrijheidsproclamatie, d.i. sedert acht jaren is het Indonesia Raya officieel het Indonesische volkslied geworden, zoals blijkt uit de grondwet van de Republiek Indonesie.

Het volkslied is sedert de vrijheidsproclamatie, naast de rood-witte vlag en de bahasa Indonesia, een middel geworden tot het bevorderen van de eenheid en de vrijheid van het Indonesische volk.

Het Indonesia Raya houdt de patriottische belofte in van het Indonesische volk op ieder ogenblik eendrachtig te strijden voor de welvaart van het volk en de eer van het vaderland, aldus minister Muh.Yamin.

Vice-president Moh.Hatta

Vice-president Moh.Hatta verzocht de aanwezigen mede te bidden, dat de vrijheid van Indonesie (Tanah Pusaka) eeuwig zal voortduren en vreugde en geluk zal brengen aan haar volk. Maar laat ons ook de belofte afleggen om deze vrijheid tot het einde der dagen te verdedigen.

Tot de jeugd richtte zich de vice-president met de volgende woorden: "Het is Uw plicht de vrijheid van het vaderland te verdedigen. Duizenden leiders vielen in de wederoprichting van ons vaderland. Uw plicht is het om te strijden voor de verwezenlijking van een rechtvaardig en welvarend Indonesie".

President Soekarno

President Soekarno herinnerde er aan, dat "wij bijeen zijn in een atmosfeer van eenheid en liefde tot het vaderland. Wij kwamen van dichtbij en van verre, zelfs van West-Irian".

"In 1945 hadden wij nog geen leger, nog geen diplomatieke betrekkingen met andere landen, nog geen geldwezen, enz. We hadden wel vier andere zaken in ons bezit: de rood-witte vlag, het Indonesia Raya, een ontwerp-grondwet welke de Pantja Sila inhield en een blad papier, dat de vrijheidsproclamatie wordt genoemd.

Thans

Thans zijn er stromingen, die een andere vlag willen dan de rood-witte. Zulk een houding is fout. President Soekarno verzocht het Indonesische volk trouw te zijn aan een Indonesie, dat op de Pantja Sila is gebaseerd. Indien deze trouw aanwezig is zal, zo God het wil, Indonesie zelfstandig blijven tot het einde der tijden.

Uit de Indonesische pers

DJAKARTA, 27 October (P.I.Aneta) -

Kiekeboe

Na vele vragen op persconferenties en in het parlement komt de regering er langzamerhand toe, om verschillende door haar genomen maatrwgelen, die eerst door haar werden ontkend, te bevestigen, aldus "P e d o m a n" in een hoofdartikel. Bijvoorbeeld het verbod aan Radio Republik Indonesie commentaren van de oppositiebladen over tenemen, het leesverbod op de oppositiebladen in de SOB-kampen, het voornemen om Simatupang opzij te zetten door opheffing van de functie van chef-staf der weermacht middels een achterbakse procedure enz.

De regering heeft deze maatregelen eerst ontkend. Betreffende de regeringsverordening inzake de opheffing van de functie van chef-staf der weermacht bijvoorbeeld, verklaarde de minister van defensie aanvankelijk zonder blikken of blozen "nergens vanaf te weten". Uiteindelijk moest hij het bestaan van deze verordening toch toegeven en aan de verschillende chefs van staven beloofde hij, dat zij in de gelegenheid zouden worden gesteld om hun mening over deze verordening te kennen te geven. Ondanks deze belofte was de ontwerp-verordening reeds ter ondertekening aan de president doorgezonden, hetgeen door de minister als voorwendesel werd gebruikt om zijn belofte niet na te komen.

Dit is één voorbeeld van de kronkelwegen, waarvan de huidige regering gebruik maakt om haar maatregelen te verbergen. Wij zouden er om kunnen lachen als het hier niet zo'n ernstige kwestie betrof, aldus "Pedoman". We betreuren dit kinderachtige "kiekeboe" gedoe, dat in strijd is met de democratische grondslagen.

Het is lachwekkend, dat de regeringsbladen - "Merdeka" en het communistische "Harian Rakjat" en "Sin Po" edg.- die eerst alle berichten betreffende deze maatregelen als "leugens" hebben bestempeld en hiervan gebruik hebben gemaakt om hun aanvallen op de oppositiebladen te lanceren, thans, na de erkenning door de regering, niet meer weten waar zij zich aan te houden hebben.

Het zal het volk hoe langer hoe duidelijker worden welke bladen een juiste berichtgeving hebben en welke bladen de feiten verdraaien, aldus "Pedoman".

-0-0-0-

Nieuwe poliklinieken en ziekenhuizen in West-Java

BOND, 29 October (P.I.Aneta) - De gezondheidsdienst voor West-Java is thans in staat een stap verder te gaan in de verwezenlijking van een reeds lang gekoesterd ideaal: de bouw van minstens één hulpziekenhuis in elke kewedanaan en minstens één polikliniek in elk district van deze provincie. De dienst heeft namelijk een subsidie van drie millioen Rupiah ontvangen van de regering voor de oprichting van een aantal poliklinieken, het herstel van ziekenhuizen en de bouw van andere gezondheidsinstellingen in de verschillende regentschappen en steden van West-Java. Deze subsidie maakt nog deel uit van de begroting voor 1953, zodat de beoogde projecten nog tegen het einde van dit jaar gereed zullen zijn.

Hoge commissaris bezoekt Bogor

BOGOR, 30 October (P.I.Aneta) - De hoge commissaris der Nederlanden, Graaf van Bylandt, bracht vergezeld van mr G.J.A.Veling, commissaris der Nederlanden te Bandung (tot wiens ambtsressoort Bogor behoort) en ir Brodhaag, landbouw-attache verbonden aan het H.C. te Djakarta, Donderdag en Vrijdag een tweedaags bezoek aan Bogor. Reeds vroeg uit Djakarta vertrokken arriveerde de H.C. tegen 8 uur v.m. aan de grens van de gemeente Bogor, waar de heer Mr Veling zich bij hem aansloot. Het druk bezette programma werd geopend met bezoeken ten huize van de resident van Bogor, de heer M.Wahjoe, en van de burgemeester, Rd.Affandi Kartadjumena. Daarna bezichtigde de H.C. de feestelijk versierde machinefabriek O.de Buck op Bondongan. Vervolgens ontmoette Graaf van Bylandt in de directeurswoning van de Kebun Raya de hoofden van de talrijke wetenschappelijke instellingen in Bogor.

Bezoek aan proefstation

Na de Plantentuin kwam het proefstation van de Centrale Proefstations Vereniging aan de beurt. De directeur Ir W.C. van Heusden, verwelkomde zijn hoge gasten en stelde het gehele personeel aan hun voor. Dit instituut, dat in stand gehouden wordt door alle particuliere landbouwondernemingen in geheel Indonesie gezamenlijk, verschaft voorlichting betreffende de overjarige gewassen, nl. rubber, thee, kina, cacao en koffie. Een rondleiding door deze instelling werd gehouden, waarbij in het museum aan de hand van demonstratiemateriaal verschillende facetten van het proefstationwerk werden belicht. Daarna werd het rubberkeurings-station bezichtigd, waar de ondernemingsrubber op haar eigenschappen wordt gekwalificeerd, als een der middelen in de concurrentiestrijd tegen de synthetische rubber. Bijzondere belangstelling toonde Graaf van Bylandt voor de blisterblight-bestrijding in de thee-cultuur.

Bezoek aan INIRO

Slechts een stapje verder voerde het programma de bezoekers naar de naaste buurman van het C.P.V.-proefstation, het Indonesisch Instituut voor Rubber Onderzoek (INIRO), waar het gezelschap wegens afwezigheid van de directeur, die op een buitenlandse dienstreis is, begroet werd door de drie afdelingshoofden de heren prof. van Gils, C.M.Kan en H.A.A. Notokoesoemo. De verschillende afdelingen van dit instituut, nl. het research-laboratorium, de keuringsafdeling, de solid-rubberafdeling en de voorlichting- en propaganda sectie passeerden in snel tempo de revue.

Daarop volgde een lunch in de societeit met enkele plaatselijke autoriteiten. 's Middags om 5 uur werd het programma voortgezet met bezoeken aan de Protestantse en R.K. kindertehuizen, waarna een korte visite werd afgelegd ten huize van mevr.v.d.Zoo de Jong, de oudste Nederlandse inwoonster van Bogor. Zij werd kort geleden het slachtoffer van een gewelddadige overval, doch de oude dame is gelukkig weer geheel hersteld.

Receptie

's Avonds om 7 uur volgde een receptie voor de Indonesische autoriteiten in de societeit Bogor op Kedunghalang, welke een uur duurde. Daarna was de beurt aan de Nederlandse gemeenschap, die in grote getale hierheen was gekomen om haar opwachting bij de H.C. te maken. Naar schatting 500 Nederlanders uit alle geledingen van deze groep, hoog en laag, oud en jong, verdrongen zich in de stampvolle societeit en wachtten in de rij hun beurt af om voorgesteld te worden aan de H.C. en mr Veling. Een strijkje vrolijkte de stemming op en naarmate deavond vorderde, werd het steeds geanimeerder. Dit was ongetwijfeld het hoogtepunt van het bezoek van de H.C. aan Bogor. Later op de avond werd er druk gedanst.

Rede van de H.C.

Nadat alle aanwezigen kennis met de Graaf van Bylandt hadden gemaakt, hield hij een korte rede. "Het verheugt mij bijzonder", aldus verklaarde hij, "hier vanavond zovele landgenoten bijeen te zien en ik dank voor de bijzonder grote belangstelling. De Nederlandse gemeenschap van Bogor heeft een typische eigen sfeer, die verschilt van die der Nederlandse groepen in andere plaatsen van Indonesie, nl. de sfeer van het wetenschappelijk milieu".

Vooral tijdens zijn bezoek aan de plantentuin had het spreker zeer verheugd zovele Nederlandse wetenschappelijke namen ontmoet te hebben als grondvesters van deze wereldberoemde instelling. Een traditie was hier geschapen, en het begrip traditie hield voor Graaf van Bylandt een hoge waarde in, en een van de consequenties daarvan was het in goede staat overdragen van dit belangrijke wetenschappelijke werk aan onze opvolgers, de Indonesiers, die dit thans zullen voortzetten. Doch hij geloofde, dat er voor vele Nederlanders, speciaal op dit gebied, als gasten van dit land nog een belangrijke taak is weggelegd. Spreker hoopte na dit eerste officiele bezoek aan Bogor nog vaker niet-officieel terug te komen om nader kennis te maken met deze stad.

Tweede dag

Gedurende de tweede dag van het bezoek aan Bogor, Vrijdag, zoude bezichtiging der wetenschappelijke instellingen voortgezet worden. Op het programma staan: het algemeen proefstation voor landbouw op Tjikeumeuh, het bosbouwproefstation op Gunung, Batu, de beide faculteiten der Universiteit van Indonesie, nl. voor landbouwwetenschap en dier geneeskunde, dan een ontmoeting op de societiet met het bestuur daarvan en sociale werkers onder de Nederlandse gemeenschap in Bogor. Het bezoek zou worden besloten met een lunch, aangeboden door het bestuur van de Nederlandse Vereniging te Bogor, waarna de H.C.Vrijdagmiddag terug zou keren naar Djakarta.

Causerie van vice-president Hatta over het bankwezen

DJAKARTA, 29 October (P.I.Aneta) - Vice-president drs Moh.Hatta heeft Donderdagavond een causerie gehouden over "de positie van de bank in de maatschappij" voor de deelnemers aan de conferentie van de Serikat Sekerdja Bank Rakjat Indonesia, alsmede vertegenwoordigers van het bankwezen en van het bedrijfsleven in Djakarta.

Deze causerie, die op het Paleis Negara werd gehouden, werd bijgewoond door president en mevrouw Soekarno, premier Ali Sastroamidjojo, de ministers Ong Eng ie, Moh.Hasan, Moh.Ali, dr Tobing, S.M.Abidin, de burgemeester van Djakarta, de heer Sjamsuridzal en verscheidene andere autoriteiten.

Na een beschouwing over het bank- en geldwezen, waarbij hij het girowezen in Europa bij de Europese banken en de gevaren van het girowezen behandelde, vroeg de vice-president de aandacht voor het vraagstuk "op welke wijze het geld te mobiliseren, dat zich in de samenleving bevindt, voor de opbouw van de economie".

"Hot money"

De vice-president verklaarde, dat in de Indonesische maatschappij nog veel "wild geld" ("hot money") aanwezig is. Te oordelen naar de omvang van de goederendistributie en van het geld, dat door de Bank Indonesie wordt uitgegeven, krijgt men het beeld, dat in deze samenleving veel "hot money" aanwezig is. Dit "wilde geld" kan de economie verstoren en in gevaar brengen. Dit probleem moet nodig door de Indonesische banken overdacht worden. In dit verband herinnerde de vice-president er aan, dat de Indonesische Rupiah op dit ogenblik een koers gegeven wordt, die beneden zijn nominale waarde ligt. Dit "wilde geld", aldus de vice-president, dient naar de binnenlandse bedrijven geleid te kunnen worden. Dit zal een ontzaglijke taak zijn voor onze banken.

Op dit ogenblik beleeft Indonesie een rubbercrisis. Rubber wordt niet meer gevraagd. Wat zou het goed zijn, indien men zich zou inspannen om industrieen op te richten, die rubber verwerken, zoals autobandenfabrieken, fietsbandenfabrieken e.d. Mogelijk zijn dergelijke banden, die uit natuurrubber worden vervaardigd, beter van kwaliteit dan die welke uit synthetische rubber worden gemaakt. Aan deze banden zou bijvoorbeeld de slagzin kunnen worden gegeven: "Made in Indonesia, made of pure rubber," aldus drs Hatta. Hij voegde hieraan toe, dat voor het oprichten van deze rubber-industrie het goed zou zijn, indien Indonesie deskundigen uit het buitenland liet komen. "Indien wij thans niet overgaan tot industrialisatie wanneer dan? Wanneer wij dit steeds maar uitstellen, zullen wij telaat komen," zo zeide de vice-president.

Buitenlandse investeringen

Aangaande het investeren van buitenlands kapitaal, verklaarde de vice-president, dat Indonesie buitenlands kapitaal nodig heeft, doch deze investeringen dienen zodanig geregeld te worden, dat zij bijdragen tot de welvaart van Indonesie. Een vraagstuk, dat overdacht dient te worden, is of dit investeren van buitenlands kapitaal dient te worden geleid via de Indonesische banken, dan wel via andere kanalen. De vice-president verklaarde, dat niemand kan zeggen, hoe de algemene politiek moet zijn ten aanzien van deze investering van buitenlands kapitaal. In Indonesie leven wij niet onder het stelsel van liberale economie, doch onder een systeem van door de regering geleide economie, zo zeide hij, er aan toevoegend dat buitenlandse kapitaal investeringen incidenteel beschouwd dienen te worden. Al het kapitaal, dat het land binnenkomt, moet onderworpen worden aan de overweging, of het tot voordeel strekt of niet. Indien men een industrie wil oprichten, moet men ook rationeel denken. Een bedrijf, dat opgericht wordt zonder dat er een bekwame leiding is, zal slechts zuiver verlies opleveren. Indien er geen experts zijn (voor het leiden van dat bedrijf, dienen deskundige bedrijfsleiders uit het buiten-

land

land te worden gehuurd.

Aan het slot van zijn causerie wees drs Hatta op de ongezonde situatie van het bestaan van "Ali Babah" bedrijven. Het is beter, zo zei hij, dat deze bedrijven gesplitst worden, zodat "Ali op zichzelf staat" en "Baba ook apart staat", ieder voor zich als staatsburgers, opdat de een niet alleen als masker dient en de ander achter de schermen de teugels in handen houdt.

P.N.I. West-Java en de oplossing van de 17 October affaire.

BANDUNG, 29 October (P.I. Aneta) -

De afdeling West-Java van de P.N.I. heeft besloten een dringend beroep te doen op het hoofdbestuur van de partij te Djakarta de regering te bewegen de 17 October affaire spoedig tot een oplossing te brengen.

Naar de mening van de P.N.I. voor West-Java dient de 17 October affaire als volgt te worden opgelost. In de eerste plaats dienen alle te nemen stappen, die de genoemde oplossing beogen, gebaseerd te worden op een overeenstemming tussen de regering en strijdkrachten van de Republeik Indonesie.

Ten tweede dienen de te nemen stappen gebaseerd te zijn op het recht, aangezien Indonesie een rechtstaat is.

Ten derde dient bij het nemen van de beoogde stappen steeds rekening te worden gehouden met historische en psychologische factoren van de Indonesische strijdkrachten, terwijl ook aandacht dient te worden besteed aan alle bestaande regelingen in de gelederen der strijdkrachten zelf en ook aan de achtergrond van de 17 October-affaire.

De P.N.I. voor West-Java is voorts van mening, dat het gewenst is, dat de procureur-generaal spoedig een beslissing neemt inzake de kwestie, of de 17 October-affaire al dan niet voor de rechtbank zal worden gebracht.

Indien de procureur-generaal van mening is, dat het nodig is, dat de kwestie voor de rechtbank dient te worden gebracht, dan is het nodig stappen te nemen, opdat de rechterlijke macht terstond kan overgaan tot het berechten van de zaak.

Indien de procureur-generaal echter van mening

van mening mocht zijn, dat het niet nodig is de kwestie voor de rechtbank te brengen of, dat het onmogelijk is zulks te doen, dan dient de regering stappen te nemen, welke herstel van de eenheid binnen de strijdkrachten beogen. Deze stappen dienen dan als volgt te geschieden: a. administratieve en politieke maatregelen, die de morele verhoudingen en de eenheid binnen de strijdkrachten, in het bijzonder binnen de landmacht, betreffen; b. het rehabiliteren van die functionarissen, die blijken onschuldig te zijn geweest en thans als het ware het slachtoffer zijn geworden van de 17 October-affaire en c. het opleggen van afzonderlijke straffen aan diegenen, die zich schuldig hebben gemaakt aan het plegen van criminele feiten.

Overwegingen

In de overwegingen op bovengenoemd besluit wordt gezegd, dat de affaire 17-October en de verschillende affaires in de daerahs, die als een voortvloeisel van eerstgenoemde affaire kunnen worden beschouwd, spoedig dienen te worden opgelost voor het herstel van de eenheid binnen de strijdkrachten in Indonesie. In haar streven naar deze oplossing heeft de regering thans na een haar van pogen, nog geen resultaten verkregen, die het herstel van de eenheid binnen de strijdkrachten kunnen waarborgen. Het is een feit, aldus de overwegingen, dat een groot deel der manschappen der strijdkrachten en in het bijzonder van de landmacht, "nog steeds niet tevreden zijn over de wijze, waarop deze affaire tot dusver werd behandeld en daarom hopen op een zo rechtvaardig mogelijke oplossing".

In de overwegingen wordt tenslotte de nadruk gelegd op het feit, dat er enige reele factoren zijn in de samenleving, die het spoedig tot een oplossing brengen van de 17 October-affaire tot een dringende kwestie maken. Hiertoe behoort het feit, dat aan de ordeverstoringen in West-Java, ondanks het militaire optreden nog steeds geen einde is gemaakt, terwijl de ordeverstoringen nog kunnen toenemen als gevolg van de affaires in Zuid-Celebes en Atjeh. Een enander belangrijke factor is het feit, dat de moeilijkheden van de staat zowel die op het gebied van de veiligheid als die met betrekking tot financiele en economische aangelegenheden steeds toenemen.

"G hoopt wordt op een rechtvaardig beleid los van de invloed van sentimenten bij de oplossing van de 17 October-affaire van de president, de vice-president, het kabinet, alle leiders van de natie en alle leiders van politieke verenigingen, zulks in het belang van onze strijdkrachten, ons volk en onze staat," aldus tenslotte het besluit van de PNI voor West-Java. Aan de voorzitter, eerste vice-voorzitter en tweede vice-voorzitter der PNI voor deze provincie is door de partij opdracht gegeven om al het mogelijke te doen, opdat de inhoud van dit besluit door de bevoegde instanties zal worden verwezenlijkt.

Provinciaal Bestuur verzoekt overplaatsing van administrateur

PALEMBANG, 29 October (P.I.Aneta) - Het provinciale bestuur van Zuid-Sumatra heeft de directie van de onderneming Melania/Alicia/Sanna getelegrafeerd om haar administrateur N.A.M. Westerwoudt over te plaatsen om een eind te maken aan de gespannen toestand op genoemde onderneming.

De Sarbupri heeft de overplaatsing van Westerwoudt geeist, omdat "hij veel scheldt en handtastelijk is". Het provinciaal bestuur vreest, dat gebeurtenissen waarvoor zij zich moeilijk verantwoordelijk kan stellen, zullen voorkomen als Westerwoudt in Palembang blijft gehandhaafd.

Economisch weekoverzicht

DJAKARTA, 31 October (P.I.Aneta) - De Verenigde Staten en Indonesie hebben begin 1952 een contract gesloten voor de levering van tin. Dit contract heeft een looptijd van drie jaar. Volgens berichten uit Washington heeft men voorlopig geen plannen om ook in het derde jaar van het contract tin uit Indonesie af te nemen. Op grond van het contract zou er hoogstens enige moeilijkheid kunnen ontstaan over de prijs, doch niet over het feit, of Indonesie al dan niet tin aan de V.S. zou kunnen leveren. Het/echter niet om de prijs. /gaat

De Verenigde Staten hebben een zodanige voorraad tin, dat er geheel geen belangstelling meer is. tegen welke prijs dan ook, zo werd deze week te verstaan gegeven. Van Indonesische zijde werd dit bestempeld als contractbreuk. In Washington nu heeft men verder duidelijk gemaakt de overeengekomen hoeveelheid tin in het derde contractjaar alsnog van Indonesie te willen kopen als daar voor de W.S. politieke voordelen aan zijn verbonden. En blijkbaar valt er dan ook over een betere prijs voor de rubber - misschien zelfs verhoging van de prijs van synthetische rubber - ook nog te praten, want de bewuste Amerikaanse autoriteiten noemden bij het opsommen van de overwegingen waarom de V.S. geen tin meer kopen, in een adem plotseling rubber en tin.

Vrij onverwacht komt Indonesie dus niet alleen op het gebied van de rubber maar ook ten aanzien van de tin in moeilijkheden. Het zal heel moeilijk zijn om voor de 20.000 ton tin, bestemd voor de V.S., een markt elders te vinden. In een deze week in Londen gepubliceerd overzicht van de tinmarkt wordt gezegd, dat er minstens een overschot aan tin zal zijn van 27.200 ton.

Om derhalve een zeker evenwicht op de tinmarkt te handhaven moetende Verenigde Staten niet slechts de 20.000 ton tin uit Indonesie aan hun voorraden toevoegen maar bovendien ook de 10.000 ton, die ze op grond van een met Bolivia gesloten contract van dit land zouden betrekken.

Inmiddels blijft de rubberprijsdalen en deze nadert bedenkelijk het minimum waarop nog lonende productiemogelijk is. Er zijn echter producenten, wier kostprijs reeds hoger ligt dan de huidige marktprijzen zodat er van een lonende productie al geen sprake meer is.

Opnieuw werd in Singapore de veronderstelling geuit, dat een van de oorzaken van het dalen van de rubberprijs gelegen moet zijn in het feit, dat Indonesie bij export van rubber inducement geeft ter stimulering. Bij beschouwing van de uitvoercijfers over de laatste maanden blijkt onmiddellijk, dat in September ruim twee maal zo veel rubber werd uitgevoerd als in Juli doch dat deze enorme hoeveelheid in September tien duizenden rupiahs minder heeft opgebracht dan de hoeveelheid, welke in Juli werd geexporteerd. Onder invloed van het inducement zal wellicht de in October uitgevoerde hoeveelheid nog gestegen zijn. Vice-president Nixon van de V.S. zei na zijn bezoek aan Malakka, dat hij nicts kon zeggen over de Amerikaanse politiek op het gebied van de rubber, doch dat het hem wel duidelijk was geworden, dat er een overeenkomst met gestabiliseerde prijzen voor rubber moet worden bereikt.

Intussen is men echter in de V.S. begonnen met de rubber uit de voorraden te rouleren door de lagere kwaliteiten op de markt te brengen en betere kwaliteiten aan de voorraden toe te voegen. Dit schept voor de producent geen nieuwe markt doch vertroebelt bovendien de situatie op de rubbermarkt geheel en al. Zelfs de Amerikaanse regeringsfabrieken van synthetische rubber zien langzamerhand geen kans meer hun productie te verkopen.

In Londen wordt al sedert veertien dagen aan een ontwerp voor een rubberovereenkomst gewerkt doch tot op dit moment is er nog niets positiefs bereikt.

Indonesisch weekoverzicht

DJAKARTA, 31 October (P.I. Aneta) -

Minister-president mr Ali Sastroamidjojo heeft in het parlement een regeringsverklaring afgelegd over Atjeh, een werkstuk, dat 33 pagina's omvatte en dat omstandig de achtergronden van de Daud Beureuh-affaire belichtte, de stappen releveerde, welke de regering tot nu toe heeft genomen en tenslotte de maatregelen opsomde, zowel op militair, als op bestuurlijk en economisch gebied.

In de verklaring werd ondermeer gezegd, dat de kwestie der autonomie voor Atjeh opnieuw zal worden bestudeerd en dat zo spoedig mogelijk een beslissing hierover zal worden genomen.

Het was voornamelijk deze paragraaf, die in sommige persorganen tot critiek aanleiding gaf. Men achtte haar te vaag. Voor het overige kreeg de verklaring in brede kring waardering, al liet zij zowel voor "Merdeka" als "Abadi" en "Pemandangan" vragen open op verschillend terrein.

De hoofdredacteur van het onafhankelijke blad "Mimbar Indonesia", oud-minister Jusuf Wibisono, opperde in het bijzonder het bezwaar, dat de verklaring geen antwoord gaf op de vraag, waarom de ordeverstoringen juist nu zijn uitgebroken. "Indien de eis om autonomie inderdaad de voornaamste factor vormde, die aanleiding gaf tot het ontstaan van de kwestie-Atjeh, dient de regering ernstig te overwegen, of zij al dan niet in staat is om deze eis in te willigen. Het ware goed, indien de regering met de groep Daud Beureuh ging onderhandelen om te weten te komen, wat die groep eigenlijk wil", aldus Jusuf Wibisono, die voorstelde het vuren te staken om directe onderhandelingen mogelijk te maken.

Intussen werden de beschouwingen over de regeringsverklaring Vrijdag verplaatst naar het parlement, waar het debat over Atjeh zich ontwikkelde tot een debat over de basis van de staat.

Het parlementslid Mochamad Muh van de P.I.R. zei, dat er thans twee tegenstrijdige stromingen zijn waar te nemen: een, die een staat wenst gebaseerd op de godsdienst en een andere, die de Pantja Sila-staat behouden wil. Deze kwestie kan, naar de heer Nuh zeide, niet slechts met de kracht van wapenen tot een oplossing worden gebracht, Hij meende, dat de hulp van redelijke ulama's moet worden ingeroepen om deze kwestie tot een oplossing te brengen.

Het

Het parlementslid Mochamad Daljono van de Masjumi betrok niet alleen Atjeh maar ook andere gebieden bij zijn bespreking van dit vraagstuk. Hij zei, dat noch in Atjeh noch in andere gebieden de veiligheid zal terugkeren "zolang onze staat niet wordt herschapen in een Islamietische staat". De heer Daljono zei, dat de belijders van andere godsdiensten en ook zij, die geen godsdienst belijden, ook in een Islamietische staat als gewone staatsburgers zullen kunnen leven. "Slechts de vier à vijf millioen Christenen in Indonesie zullen moeilijkheden kunnen ondervinden, doch deze moeilijkheden kunnen wij te boven komen met de hulp van Christelijke leiders als Kasimo (Katholiek) en Tambunan (Christelijk). Ook de links georienteerden (Kaum Merah) zullen in zulk een Islam-staat met rust worden gelaten, mits zij zich niet tegen de godsdienst keren". Omvorming van de Republiek Indonesie tot een "Negara Republik Islam Indonesia" zou de veiligheidskwestie kunnen oplossen, aldus de heer Daljono.

Nog voor hij deze woorden in het parlement had gesproken verklaarde de voorzitter van de Parkindo, de Christelijke partij, mr Tambunan, die tevens vice-voorzitter van het parlement is, in een interview met het dagblad "Sumber", dat de Christenen in Celebes, vanwaar hij juist was teruggekeerd, zich algemeen bezorgd toonden over de stemmen, die zich laten horen ten gunste van een omvorming van de Republiek Indonesie tot een Islamietische Republiek.

Hij zei, dat hij tijdens zijn bezoek aan Celebes, was bestormd met vragen ten aanzien van de houding, welke de Parkindo in het bijzonder en de Indonesische Christelijke gemeenschap in het algemeen tegenover zulke stemmen dienden in te nemen.

De heer Tambunan verklaarde voorts, dat hij met gouverneur Sudiro van Celebes en met de territoriaal commandant van Oost-Indonesie, overste Warouw, het vraagstuk had besproken, dat werd gevormd door de geloofsdwang, welke door terroristen in Celebes werd uitgeoefend op Christenen van Toradja.

Intussen, omterug te keren tot het uitgangspunt: Atjeh, werd Vrijdag uit Kutaradja gemeld, dat honderden opstandelingen zich in de loop van deze week met hun complete uitrusting in Bireuen aan de machtsapparaten hebben overgegeven, en dat bij een gevecht met de opstandelingen in de omgeving van Idi 38 ordeverstoorders werden gedood.

Ook uit West-Java kwamen berichten, waarvan de inhoud gewaagde van successen voor de machtsapparaten: uit Bogor werd gemeld, dat niet minder dan 175 leden van de Bambu Runtjing bende zich overgaven aan de militaire post te Tjiandjur. Zij hadden in totaal 25 vuurwapens in hun bezit.

En ook in Zuid-Celebes leden de ordeverstoorders gevoelige verliezen: twintig bendeleden werden gedood bij een treffen tussen eengewapende groep van ongeveer 500 man en een politiebrigade in de omgeving van Raha. Aan de zijde van de politie sneuvelden drie man. En tenslotte: uit Ambon werd gemeld, dat de commandant van de zogenaamde Rode Baretten, overste Nusy, die zich schuil hield in de bergen van Ceram, zich aan kapitein Palijama van het bataljon 704 heeft overgegeven.

In korte woorden: president Soekarno, vice-president Hatta, hebben Woensdagavond tezamen met tienduizenden leerlingen van middelbare scholen in het stadion Ikada het volkslied gezongen, dat die dag een kwart eeuw bestond. President Soekarno zal heldendag (10 November) in Solo herdenken - Effie Tjoa Keng Soey Luan, die bij een zangwedstrijd in Italie de Republiek Indonesie vertegenwoordigde, won de eerste prijs - Welingelichte kringen verklaarden, dat de waarnemend secretaris-generaal van buitenlandse zaken gezant van Indonesie in Rome zal worden - Ambassadeur Mononutu overhandigde Donderdag te Peking zijn geloofsbrieven aan Mao Tse Tung - De Nederlandse H.C.Graaf van Bylandt heeft een bezoek gebracht aan Bogor - De Krakatau liet weer van zich spreken: Een rookkolom van 4000 meter en een reeks van enige honderden ontploffingen plaatsten de beruchte vulkaan in het centrum der wereldbelangstelling: Zelfs in Scandinavie verschenen de berichten over de uit-

barsting

barsting op de eerste pagina.

President Soekarno vloog met een der nieuwe Heron-vliegtuigen van de Garuda Indonesian Airways naar Bengkulen.

Ambassadeur Mukarto werd door de Amerikaanse president Eisenhower ontvangen.

-0-0-0-0-